

Premiera težko pričakovane Iliade navdušila občinstvo

RA SLOVENIJA 1, 25.01.2015, DOGODKI IN ODMEVI, 15.47

V Cankarjevem domu v Ljubljani so sinoči premierno uprizorili Homerjevo Iliado v režiji Jerneja Lorencija. Moči so združile tri največje ljubljanske gledališko kulturne hiše, SNG Drama, **Mestno gledališče ljubljansko** in Cankarjev dom. Projekt mega predstave ni pomenil le izziva v postavitvi, ampak kar skupni preboj iz vsesplošnega vzdušja mrtvila, ogroženosti in strahu. Nekaj vtisov po sinočnji premieri je strnil Dušan Rogelj.

DUŠAN ROGELJ: Iliada danes fascinira najmanj po treh med seboj prepletenih plasteh, po filozofsko civilizacijski, razmerjih med spoloma in kar zadeva težave prevajanja jezikovno pesniški. Jezni Ahil Grkom pred Trojo pomoči ne odreče zaradi herojskih kapric, sprožilec je Agamemnon, ki ga tira v vlogo golega sredstva. Z Ahilom se začne razpad enovite družbe na posameznike. Ženske s Heleno in Brizejdo na čelu so sicer tako povod kot vojni plen, ki gre iz rok v roke. So pa tudi edini porok življenja in glasnice resnice, da vojna je smrt in nič drugega. Jezik, heksameter, v prevodu Antona Sovreta, je po dobrega pol stoletja malo osvežen še živ, gibek in speven. Ključna je režiserjeva odločitev za besedo, zvesto izvoru, dopolnjeno z zvočenjem, strunami, petjem, s tem kar podpira tridobni daktilski ritem, ter sozvočje zvena in pomena. Domala vse se dogaja v krogu, okoli ognja ali v zenici očesa, ki ga sklepamo gledalci. Vanj vstopajo, ki se izrekajo, prepirajo, ljubijo, bojujejo, ki objokujejo. Enkrat pogledu odpre se še dalja senene mehkobe. Nova Iliada ni klasično gledališče, je scela v območju postdramskega, zgrajena iz, ter na moči besede in igre na ravni čutnega. Lorencijeva navezava na izpričano peto podajanje epa, celostno performativni pristop k uglastitvi igralsko pevsko instrumentalne zasedbe akterjev, ki s simbolnimi in izbrano bizarnimi sredstvi burka gledalčevo predstavnost, ter sinočnji viharen aplavz pričajo, da gre za posebej intenziven, podčrtano kolektiven umetniški podvig.